

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Bireysel Çalgı Sınavına Yönelik Kaygıları¹

Music Education Students' Anxiety of Individual Instrument Exam

Zeki NACAĞCI², Esra DALKIRAN³

Özet

Müzik eğitiminin önemli alan derslerinden biri olan çalgı eğitiminde yaşanan sınav kaygısı, öğrencilerin sınav başarısı kadar eğitim sürecini de olumsuz etkilemektedir. Öğrencinin çalgı eğitimi sürecinde kazanması gereken müzikal veya teknik unsurlar yerine sınav kaygısı ile sadece doğru çalmaya yönelmesi, kazanması beklenen devinimsel davranışların yeterince kazanılamamasına yol açmaktadır. Buradan hareketle bu çalışmada, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı öğrencilerinin "Bireysel Çalgı" dersi sınavında içinde buldukları kaygı düzeylerini ve bu kaygıların farklı değişkenlere göre anlamlılığını belirlemek amaçlanmıştır. Çalışmada, betimsel araştırma modeli kullanılmış ve nitel araştırma tekniklerinden yararlanılmış, farklı bölgelerde yer alan 6 üniversitenin Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında "Bireysel Çalgı" dersini alan 272 kız 186 erkek toplam 459 öğrenci çalışma grubu olarak seçilmiştir. Çalışma sonunda araştırmacıların beklentilerinin aksine öğrencilerin büyük çoğunluğunun bireysel çalgı sınavlarında yüksek düzeyde kaygı yaşamadıkları tespit edilmiştir. Çalışmada öğrencilerin büyük çoğunluğunun sınavlarda orta düzeyde kaygı içerisinde oldukları görülmüştür. Ayrıca kız öğrencilerin bireysel çalgı sınavlarında erkek öğrencilere göre daha fazla kaygı içerisinde oldukları, bireysel çalgı sınavlarında duyulan kaygının mezun olunan lise türüne göre farklılık göstermediği göze çarpan sonuçlar arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Bireysel çalgı, Performans, Sınav kaygısı

Abstract

Exam anxiety of instrument education, which is one of the important lessons of music education, affects both education process and exam success negatively. Students tend to play accurately instead of musical and technical components which they should have during instrument education process and because of that, they can't have kinesthetic behaviors. In this research, it is aimed to find anxiety level of the Music Teaching Department students in individual instrument exam at Fine Arts Department, Faculty of Education and to

¹ Bu çalışma Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde gerçekleşen 20. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı'nda 09.10.2011 tarihinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Yrd. Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, znacakci@mehmetakif.edu.tr

³ Yrd. Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, edalkiran@mehmetakif.edu.tr

determine significance level of different variance of this anxiety. In this study, descriptive research model is used and qualitative research techniques are benefited; 272 girls and 186 boys and in the aggregate 459 students having individual instrument study from Music Teaching Department of Fine Arts are chosen as a study group. At the end of the study, it is determined that most of the students don't have high level anxiety in the individual instrument exams contrary to researchers' expectations. It is seen that most of the students have medium level anxiety in the exams. Moreover, girls have more anxiety than boys and the anxiety in the individual instrument exams doesn't vary according to the type of the high school they graduated.

Keywords: Exam anxiety, Individual instrument, Performance

Giriş

Müzik eğitiminde çalgı çalma, şarkı söyleme, beste yapma gibi davranışlar müzik yapmayı ön plana çıkaran performans örnekleri olarak gösterilebilir. Bu davranışların müzik eğitimi içerisinde önemi büyüktür.

Müzik eğitiminde, çoğu kez "müziğin kuramsal bilgisi"nden çok, "müziğin icra edilmesinin" temel nedenlerinden biri müzik denilince akla ilk gelen şeyin "çalma- söyleme- yönetme", "seslendirme/yorumlama", besteleme", "doğaçlama" kavramlarında özlü ifadesini bulan müziksel performans olmasıdır (Uçan,1994).

Müzik alanında performans kaygısı, sahne performansı kadar eski olmasına rağmen bu konudaki araştırmalara son zamanlarda önem verilmeye başlanmıştır. "Performans kaygısının ana özellikleri şunlardır: (1) mantıksızlık, mükemmeliyetçilik ya da yıkıcı bilişsellik (Steptoe&Fidler, 1987; Tobacyk&Downs, 1986) (2) titreme, çarpıntı gibi fizyolojik belirtiler (James, 1988; Lehrer, 1987) (3) performans ve izleyicilerden kaçınma gibi davranış özellikleri" (Clark & Agras, 1991; van Kemenade, van Son, van Heesch, 1995; Akt. Fehm ve Schmidt, 2006).

Kaygı herhangi bir yerde ve durumda ortaya çıkabilir. Bu durumlardan bir tanesi performans sergileme durumunda kalındığı andır. Performans sergilerken birey başkalarının kendini izlemesinden rahatsız olabilir bu durum o kişide tehdit edici bir hal alabilir ve sergilemek istediği şeyleri sergileyemez hale gelebilir. Çeşitli meslek elemanlarında ortaya çıkabilecek performans kaygısı müzisyenler arasında da gözlenebilen bir durumdur. Sahnede bir şeyler sergilerken ortaya çıkan bu durum müzik öğrencileri arasında yaygın olduğu kadar profesyonel müzisyenler arasında da sıkıntı vericidir. Kişide bulunan düşük miktardaki kaygı performansını olumlu olarak etkilerken, psikolojik gerginlikle kendini gösteren yüksek miktardaki kaygı performansını olumsuz etkiler, kişi istediği gibi bir performans sergileyemez (Fehm & Schmidt, 2006).

Baltaş ve Baltaş'a (2000) göre, sınav kaygısı ile daha az rahatsız edici bir duygu olan ve kişiyi güdüleyen sınav korkusu birbirinden ayrılmıştır. Bu araştırmacılara göre, sınavdan korkan bir öğrenci, yaklaşan sınava göre zamanını ayarlamaya çalışmakta ve zamanla korkusu azalmaktadır. Hiç kuskusuz öğrenci sınavdan önce bir heyecan duyar; ancak bu heyecan, onu başarıya götürecektir, canlı tutacak ölçüde gerekli bir duygudur. Sınav kaygısı duyan bir öğrencinin ise sınav yaklaştıkça korkusu

ve telaşı artar. Bu durumda kaygı öğrencinin çalışmasına ve öğrenmesine engel olur (Piji Küçük, 2010).

Sınav kaygısı düzeyinin yüksek olması ellerde titretme, terleme, üşüme, nabız artışı, gerginlik, ağız kuruluğu, kas gerginliği gibi fiziksel olarak çalgı çalmayı engelleyici durumların ortaya çıkması yanında, unutkanlık, transfer edememe, dikkat ve odaklanma güçlüğü, kendini olumsuz algılama, tedirginlik, ümitsizlik gibi zihinsel ve duygusal engellemeleri de beraberinde getirmektedir (Köknel, 1982; Kuyucu, 2001; Akt. Piji Küçük, 2010).

“Sınav kaygısı yüksek olan birey herhangi bir sınav/değerlendirme durumunda “özvarlığının” tehdit edildiği korkusuna kapılır. Yalnızca sınavda değil, grup içinde konuşma, soru sorma, sorulara cevap verme, tartışmalara katılma, yüksek sesle okuma, vb. etkinliklerde de korkulu, sinirli, gergin ve heyecanlı olurlar” (Öztürk, 1997; Aktr. Sazak & Ece, 2004).

“Performans kaygısı diğer insanların önünde kişinin kendi hareketlerini kontrol edememe ya da bir hata yapma korkusu ile ilişkili olarak ortaya çıkan kaygı durumu (Cox & Kenardy, 1993) olarak tanımlanırken alan yazında çeşitli adlarla anılan performans kaygısını Salmon (1999) müzik performansı kaygısı olarak adlandırmış ve kişinin eğitimine, müzik yeteneğine ve hazırlık yapma düzeyine bakmaksızın, seyirci karşısında performansının iyi olmayacağı düşüncesi ile endişe yaşamaması olarak tanımlamıştır” (Akt. Fehm & Schmidt, 2006).

Müzik performans kaygısı öğrencilerin bireysel çalma- söyleme performanslarını sergiledikleri durumlarda ortaya çıkabilmektedir. Performans kaygısı, sahnede konser sırasında ya da bireysel çalgı sınavlarında yaşanabilir. Bireysel çalgı, müzik öğretmenliği programında 8 yarıyıl süresince yer alan ve öğrencilerin psikomotor-devinişsel davranışlarının ön plana çıktığı performansa dayalı bir alan dersidir. Dersin değerlendirme aşaması bireysel performans temelli olduğu için devinişsel davranışların sergilendiği bireysel çalgı dersi sınavı da öğrencilerin bireysel olarak sınava alınarak topluluk karşısında performans sergilemelerini gerektiren bir sınavdır. Öğrenciler bu dersin sınavında performanslarını sergilerken diğerleri tarafından izlenmek ve beğenilmeme korkusu vb. nedenlerle telaşlanabilmekte ve kaygının ortaya çıkan bedensel, zihinsel, duygusal ve tepkisel bir takım belirtilerini gösterebilmektedirler. Bu da sınavlarının başarılı geçmesini engelleyebilir ve istedikleri performansı sergileyemeyebilirler. Alan yazında sınav kaygısı olarak adlandırılan bu durum, Zeidner'e (1998) göre bir sınav ya da benzer değerlendirme durumunda başarısızlık ya da negatif sonuç beklentisi ile ortaya çıkan fenomenolojik, psikolojik ve davranışsal reaksiyonların bir bütünü olarak adlandırılan çok boyutlu belirtiler olarak tanımlanmıştır.

Sınav kaygısı akademik performansın esas habercisi konumundadır ve pek çok çalışma sınav kaygısının temelde zarar verici bir yapısı olduğunu göstermiştir. Yüksek kaygı sorunu olan öğrenciler, aldıkları eğitimin kavramsal özelliklerini anlamakta zorlanmakta ve bunu sürdürmektedir. Bu noktada

akademik performansı arttırmak için, eğitimcilerin sınav kaygısının temelinde yatan sebeplere ve öğrencilerin çalışma davranışları üzerine odaklanması gerekmektedir (Sansgiry, Sail, 2006).

Sınav öncesi ya da sınav anında, öğrencinin aklından geçen, engelleyemediği olumsuz düşünceleri sınav kaygısının kaynağı olarak gören karıştırıcı değişkenler (interference) modeli oldukça kabul görmektedir. Sadece olumsuz otomatik düşünceler ya da sınava ilişkin akılcı olamayan inançlar değil, sınavın sonucunun nasıl kullanılacağına ilişkin edinilen bilgiler ve öğretmenin değerlendirme stiline ilişkin algılar da sınav kaygısı üzerinde etkili olmaktadır (Bozanoğlu, 2005; Akt. Kurtuldu, 2009).

Müzik eğitiminin önemli alan derslerinden biri olan çalgı eğitiminde yaşanan sınav kaygısı, öğrencilerin sınav başarısı kadar eğitim sürecini de olumsuz etkilemektedir. Öğrencinin çalgı eğitimi sürecinde kazanması gereken müzikal veya teknik unsurlar yerine sınav kaygısı ile sadece doğru çalmaya yönelmesi, kazanması beklenen devinışsel davranışların yeterince kazanılamamasına yol açmaktadır. Çalgı eğitiminin önemli bir unsuru olan sınavlarda öğrencilerin yaşadığı sınav kaygısı, akademik başarılarının da önemli belirleyicilerden biridir.

Müzik öğretmeni adaylarının çalgı performanslarının değerlendirildiği sınavlarda sınav kaygılarının yüksek olması, bazı fizyolojik, davranışsal ve bilişsel engellemelere yol açmaktadır (Erkan, 1994). Sınav kaygısına bağlı olarak ortaya çıkan bu engellemelerin neden olduğu performans kaybı, öğrencinin başarısını olumsuz yönde etkilemektedir. Piji Küçük (2010) araştırmasında müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitimi başarıları ile sınav kaygısı düzeyleri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki saptamıştır. Bu bulgu, sınav kaygısı düzeyinin müzik öğretmeni adaylarının çalgı performansı üzerinde etkili olduğunu göstermektedir,

Buradan hareketle bu çalışmada, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin bireysel çalgı sınavları ve öncesinde içinde buldukları kaygılar, psikosomatik durumlar, kaygı nedenleri ve bu durumların sınavlarına olan etkileri araştırılmıştır.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı öğrencilerinin “Bireysel Çalgı” dersi sınavında içinde buldukları kaygı düzeylerini ve bu kaygıların farklı değişkenlere göre anlamlılığını belirlemek amaçlanmıştır. Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

- Müzik Eğitimi Anabilim dalı lisans öğrencilerinin “Bireysel Çalgı” dersi sınav kaygıları ile sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- Araştırma kapsamındaki öğrencilerin sınav kaygıları cinsiyete göre anlamlı fark var mıdır?
- Müzik Eğitimi Anabilim dalı öğrencilerinin sınav kaygıları mezun oldukları liseye göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

- Öğrencilerin sınav kaygıları ile bireysel çalgı dersi akademik başarı puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- Öğrencilerin sınav kaygısı ne düzeydedir?

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu çalışmada, betimsel araştırma modeli kullanılmış ve nitel araştırma tekniklerinden yararlanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmada farklı bölgelerde yer alan 6 üniversitenin Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında “Bireysel Çalgı” dersini alan öğrenciler çalışma grubu olarak seçilmiştir. Çalışma grubu 272 kız 186 erkek toplam 459 öğrenciden oluşmaktadır.

Tablo 1. Çalışma Grubunu Oluşturan Müzik Eğitimi Anabilim Dalları

No	Üniversiteler	Bulunduğu İl	n
1	Cumhuriyet Üniversitesi Eğt. Fak. Müzik Öğretmenliği ABD	Sivas	79
2	Erzincan Üniversitesi Eğt. Fak. Müzik Öğretmenliği ABD	Erzincan	42
3	Harran Üniversitesi Eğt.Fak. Müzik Öğretmenliği Bölümü	Urfa	38
4	Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğt. Fak. Müzik Öğretmenliği ABD	Trabzon	139
5	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğt. Fak. Müzik Öğretmenliği ABD	Burdur	99
6	Niğde Üniversitesi Eğt.Fak. Müzik Öğretmenliği ABD	Niğde	62

N= 459

Verilerin Toplanması

Bu çalışmada, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı öğrencilerinin lisans programında yer alan “Bireysel Çalgı” dersinin performans sınavında içinde buldukları kaygı düzeylerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından ölçek geliştirilmiştir. Ölçek anabilim dalı öğrencilerinin tüm sınıflarına uygulanmıştır. Toplam 459 öğrenciye uygulanan ölçekten 45 öğrenciye ait veriler eksik ve yanlış doldurmalar sonucu araştırma dışı kalmış ve geri kalan 414 kişinin (241 kız, 172 erkek) verileri istatistiksel analizlerde kullanılmıştır.

Ölçek geliştirilirken ilgili literatür taraması yapıldıktan sonra uzman görüşlerinden yararlanılmıştır. Pilot uygulaması yapılan ölçekten madde korelasyon değeri .30' un altında olanlar çıkarılmıştır. Geliştirilen ölçek 4 farklı değişken ve 26 önermeden oluşmuştur. Önermeler 5'li likert tipine göre puanlanmıştır.

Puanlama, öğrencinin o önermeyi gerçekleştirme sıklığını göz önünde bulundurarak tasarlanmıştır. Önermelere verilen cevaplar, “Her zaman (5)”, “Sık Sık (4)”, “Bazen (3)”, “Nadiren (2)”, “Hiçbir zaman (1)” seçeneklerine göre puanlanmıştır. Olumsuz soru köklerinde puanlama tersten yapılmıştır. 26 önerme içeren ölçek içerisinde 5 adet kontrol (nötr) önermesi bulunmaktadır. Bu 5 önerme ölçeğin puanlanmasında dikkate alınmamıştır. Buna göre 21 maddelik ölçeğin en yüksek puanı 105 en düşük puanı 21’dir. Ölçekten alınan yüksek puan yüksek kaygıyı, düşük puan düşük kaygıyı göstermektedir.

Verilerin faktör analizine uygunluğunu belirlemek amacıyla yapılan Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett testinde, KMO’nun “0,963”, Bartlett’s Test of Sphericity değeri “5500,90 olarak bulunmuştur. Verilerin faktör analizi yapılmasına uygunluğunun üst düzeylerde olduğunu gösteren bu değerler sonucu yapılan faktör analizinde, her bir maddenin ayırt ediciliğine (madde-toplam test korelasyonları) bakılmış ve hiçbir maddenin .30’un altında olmadığı görülmüştür. Yapılan faktör analizinde ölçeğin toplam varyansın %57,34’ünü açıkladığı görülmüştür. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0.96 bulunmuştur. Bu katsayısının .70 ve üzeri olması test puanlarının güvenilirliği için genel olarak yeterli görülmektedir (Büyüköztürk, 2005, sy. 171). Buna göre ölçekten elde edilen iç tutarlılık puanının oldukça iyi bir katsayı olduğu söylenebilir. Ayrıca geliştirilen ölçek tüm bu geçerlik ve güvenilirliği artırması bakımından bireysel çalgı sınavlarının hemen öncesinde uygulanmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Araştırmanın genel amacı ve değişkenler çerçevesinde oluşturulan alt problemlere ilişkin toplanan verilerin istatistiksel çözümler için SPSS 15.0 (The Statistical Packet for The Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık için ise, .05 anlamlılık düzeyi seçilmiştir. Elde edilen verilerin çözümlemesinde frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama (\bar{X}), iki ya da daha çok örneklemin ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığına ilişkin “ilişkisiz örneklem için tek faktörlü varyans analizi” (One Way Anova), ve 2 grup arasında farkın anlamlılığına ilişkin “ilişkisiz örneklem için t-testinden” (Independent Samples T-Test) yararlanılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Araştırmanın genel amacı kapsamında cevap aranan sorular alt başlıklar halinde sunulmuştur. Toplanan verilerden elde edilen bulgular önce tablo olarak sunulmuş daha sonra sözel olarak istatistiksel bir dille ifade edilerek yorumlanmıştır.

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Lisans Öğrencilerinin “Bireysel Çalgı” Dersi Sınav Kaygıları İle Sınıf Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular Ve Yorum

Müzik Eğitimi Anabilim dalı lisans öğrencilerinin “Bireysel Çalgı” dersindeki performans kaygılarının sınıf düzeylerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin ANOVA sonuçları tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Bireysel Çalgı Sınav kaygı Puanlarının Sınıf Düzeylerine Göre Anova Analiz Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P	Sınıflar Arası Anlamlı fark
Gruplar Arası	6105,559	3	2035,186	5,546	,001	2.sınıf – 3. sınıf
Gruplar İçi	150464,4	410	366,986			
Toplam	156570,0	413				

Tablo 2 incelendiğinde; Müzik Eğitimi Anabilim dalı öğrencilerinin kaygıları arasında anlamlı fark olduğu görülmektedir. “F (3 – 410)= 5,55, p<.01” Sınav kaygısının hangi sınıflar arasında olduğu belirlemek üzere yapılan Scheffe testinde 2. ve 3. Sınıflar arasında anlamlı fark bulunmuştur. Söz konusu sınıfların aritmetik ortalamalarına bakıldığında 2. Sınıfların $\bar{X} = 75,03$, 3. Sınıfların $\bar{X} = 65,47$ olduğu görülmektedir. Buna göre lisanstaki tüm sınıflar içerisinde sadece 2. ve 3. Sınıfların sınav kaygıları arasında anlamlı bir fark bulunmuş ve bu farkın 2. Sınıflar lehine olduğu görülmüştür. Başka bir deyişle 2. Sınıfların 3. Sınıflara göre sınav kaygılarının daha yüksek olduğu söylenebilir.

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Lisans Öğrencilerinin Cinsiyete Göre Sınav Kaygılarına İlişkin Bulgular Ve Yorum

Araştırmada Müzik Eğitimi Anabilim dalı öğrencilerinin kaygı puanları arasında farkın cinsiyetlerine göre anlamlılığı araştırılmıştır. Bu bağlamda kız ve erkek öğrencilerin kaygıları arasında anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin “ilişkisiz örneklem için t-testi” (Independent Samples T-Test) sonuçları tablo 3’de verilmiştir

Tablo 3. Bireysel Çalgı Sınav kaygı Puanlarının Cinsiyete Göre T-Testi Analiz Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	S	t	p
Kız	241	73,84	18,86	5,46	.000
Erkek	172	63,56	18,81		

Tablo 3’den anlaşılacağı üzere “Bireysel çalgı” sınav kaygı puanları cinsiyete göre (t = 5,46, p< .05) değerleri dikkate alındığında anlamlı bir farklılık göstermektedir. Öğrencilerini sınav kaygı puanlarının aritmetik ortalamalarına bakıldığında Erkeklerin $\bar{X} = 63,56$, Kızların $\bar{X} = 73,84$ olduğu görülmektedir. Buna göre kızların erkeklere göre “Bireysel Çalgı” sınavlarında daha fazla kaygılı oldukları söylenebilir.

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Lisans Öğrencilerinin Mezun Oldukları Liselere Göre Sınav Kaygılarına İlişkin Bulgular Ve Yorum

Çalışmada araştırılan problemlerden biri de Müzik Eğitimi Anabilim dalı öğrencilerinin kaygı puanları arasında mezun oldukları liseye göre anlamlı bir fark var mıdır sorusudur. Bu bağlamda Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi ve diğer liselerden mezun öğrencilerin kaygıları arasında anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin “ilişkisiz örneklem için t-testi” (Independent Samples T-Test) sonuçları tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Bireysel Çalgı Sınav kaygı Puanlarının Liselere Göre T-Testi Analiz Sonuçları

Liseler	N	\bar{X}	S	t	p
GSSL	253	69,76	19,28	,270	.787
Diğerleri	159	69,23	19,94		

Tablo 4’den anlaşılacağı üzere “Bireysel çalgı” sınav kaygı puanları öğrencilerin mezun oldukları liselere göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t = ,270$, $p > .05$). Öğrencilerin sınav kaygı puanlarının aritmetik ortalamalarına bakıldığında Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi öğrencilerinin $\bar{X} = 69,76$, diğer liselerden mezun öğrencilerin $\bar{X} = 69,23$ olduğu görülmektedir. Bu bağlamda öğrencilerin mezun oldukları liselere göre “Bireysel Çalgı” sınavlarında duydukları sınav kaygısı arasında anlamlı fark olmadığı söylenebilir.

Öğrencilerin Sınav Kaygıları İle Bireysel Çalgı Dersi Akademik Başarı Puanları Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular Ve Yorum

Müzik Eğitimi Anabilim dalı lisans öğrencilerinin “Bireysel Çalgı” dersindeki akademik başarı durumlarının sınavlardaki kaygıları ile anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin ANOVA sonuçları tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Bireysel Çalgı Sınav kaygı Puanlarının Akademik Başarı Durumlarına Göre Anova Analiz Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P	Başarı Puanları Arasında Anlamlı fark
Gruplar Arası	5950,359	3	1983,453	5,399	,001	41-60 puan – 81-100 puan
Gruplar İçi	150619,6	410	367,365			
Toplam	156570,0	413				

Tablo 5 incelendiğinde; Müzik Eğitimi Anabilim dalı öğrencilerinin akademik başarı durumlarına göre sınav kaygıları arasında anlamlı fark olduğu görülmektedir. “F (3 – 410)= 5,40, p<.01” Sınav kaygısının hangi başarı puanı diliminde yer alan grup arasında olduğunu belirlemek üzere yapılan Scheffe testinde 41-60 ve 81-100 puanları arasında anlamlı fark bulunmuştur. Akademik başarı puanları 41 – 60 arasında olanların sınav kaygısı aritmetik ortalamaları $\bar{X} = 75,16$, 81-100 arasında olanların sınav kaygısı aritmetik ortalamaları $\bar{X} = 64,40$ olduğu görülmektedir. Buna göre akademik başarı puanları 41-60 arasında olan öğrencilerin akademik başarı puanı 81-100 olanlardan daha kaygılı olduğu görülmektedir. Başka bir deyişle başarı düzeyi yüksek öğrencilerin sınavlarda akademik başarıları düşük öğrencilere göre daha az kaygı duydukları söylenebilir.

Tablo 6. Öğrencilerin Akademik Başarı Puanlarının Dağılımı

Başarı Puanları	N	Ortalama Puanlar
0 - 40 puan	9	71,0000
41 - 60 puan	83	75,1687
61 - 80 puan	201	70,2836
81 - 100 puan	121	64,4050
Toplam	414	69,5604

Araştırma Kapsamındaki Öğrencilerin Genel Kaygı Düzeylerine Yönelik Bulgular Ve Yorum

Araştırma kapsamında öğrencilere uygulanan 26 önerme içeren ölçekten 5 kontrol maddesi çıkartıldıktan sonra kalan 21 önermeden ölçekte en fazla 105, en az 21 puan elde edilmektedir. Aşağıdaki tabloda araştırmaya katılan tüm öğrencilerin “Bireysel Çalgı” performans kaygı ölçeğinden aldıkları puanların ortalaması ve standart sapması görülmektedir.

Tablo 7. Tüm Öğrencilerin Ortalama Kaygı Puanı

Öğrenciler	N	Ortalama Puan	S
	414	69,56	19,47

Araştırma kapsamında öğrencilerin kaygı düzeyleri, ortalama puanın (+-) standart sapma puanları ile toplanması sonucu elde edilmiştir. Buna göre 89,03 puan ve üzerindeki öğrenciler yüksek kaygıyı, 50,09 puan ve altındaki öğrenciler düşük kaygıyı, 50,09 – 89,03 arasında puanlar ise orta düzeydeki kaygıyı göstermektedir. Aşağıdaki tabloda öğrencilerin kaygı ölçeğinden aldıkları puanların toplamına göre kaygı düzeylerinin frekans yüzde dağılımları görülmektedir.

Tablo 8. Öğrenci Sınav Kaygı Düzeylerinin Frekans Yüzde Dağılımları

Kaygı Düzeyleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Düşük Kaygı	78	18,8
Orta kaygı	257	62,1
Yüksek Kaygı	79	19,1
Toplam	414	100

Tablo 8'de görüldüğü üzere araştırma kapsamındaki 414 öğrenciden % 18,8'i bireysel çalgı sınavları öncesi ve sırasında düşük kaygılı, % 62,1'i orta derecede kaygılı, % 19,1'i yüksek kaygılıdır. Buradan hareketle öğrencilerin büyük çoğunluğunun bireysel çalgı sınavları sırasında yüksek kaygı içerisinde olmadıkları söylenebilir.

Sonuç ve Tartışma

Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı öğrencilerinin “Bireysel Çalgı” dersi sınavında içinde buldukları kaygı düzeylerini ve bu kaygıların farklı değişkenlere göre anlamlılığını belirlemeye yönelik yapılan bu çalışmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- Müzik Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı ikinci ve üçüncü sınıflar öğrencileri arasında “Bireysel Çalgı” dersi sınavında duydukları kaygı arasında anlamlı bir fark vardır. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre ikinci sınıflar bireysel çalgı sınavlarında üçüncü sınıflara göre daha fazla kaygı içerisindedirler.
- Kız öğrenciler bireysel çalgı sınavlarında erkek öğrencilere göre daha fazla kaygı içerisindedirler.
- Bireysel çalgı sınavlarında duyulan kaygı mezun olunan liselere göre farklılık göstermemektedir.
- Bireysel çalgı derslerinde akademik başarı puanları 41-60 arasında olan öğrencilerin akademik başarı puanı 81-100 olanlardan daha kaygılı olduğu görülmektedir. Akademik başarıları yüksek öğrencilerin çalgı sınavlarında diğerlerine göre daha düşük kaygı içerisinde oldukları görülmüştür.
- Çalışma sonunda araştırmacıların beklentilerinin aksine öğrencilerin büyük çoğunluğunun bireysel çalgı sınavlarında yüksek düzeyde kaygı yaşamadıkları tespit edilmiştir. Çalışmada öğrencilerin büyük çoğunluğunun sınavlarda orta düzeyde kaygı içerisinde oldukları görülmüştür.

Buradan hareketle çalışma sonunda sunulan öneriler şunlardır; Bu ve benzeri çalışmalar Türkiye'deki tüm Müzik Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı öğrencileri üzerinde yapılmalıdır. Öğrencilerin bireysel çalgı sınavlarında yaşamış oldukları kaygının nedenleri ve etkileri üzerinde durulmalıdır. Bu ve benzeri çalışmalar sürekli kaygı durumları tespit edilerek aralarındaki ilişki incelenebilir.

Kaynaklar

- Büyüköztürk, Ş. (2005). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Erkan, Z. (1994). *Grup Rehberliğinin Yükek Sınav Kaygısı Etkisine Yönelik Deneysel Bir Çalışma*. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Fehm, L., Schmidt, K. (2006). Performance anxiety in gifted adolescent musicians. *Journal of Anxiety Disorders*, Sayı 20, s.98-108.
- Kurtuldu, M.K. (2009). Müzik Öğretmenliği Bölümü Piyano Öğrencilerinin Sınav Kaygısına Yönelik Tutumları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 19, Sayı 2, s.107 -126
- Piji Küçük, D. (2010). Müzik Öğretmeni Adaylarının Sınav Kaygısı, Benlik Saygısı ve Çalgı Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 11, Sayı 3, Aralık, s. 37-50.
- Sazak N., Ece S. (2004). Bolu Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin ÖSS ve Özel Yetenek Sınavlarına Yönelik Kaygıları. *Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu*, 7-10 Nisan 2004, Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Sansgiry S. S., Sail K. (2006), Effect of students' perceptions of course load on test anxiety, *American Journal of Pharmaceutical Education*, 70(2), 1-6.
- Uçan, A. (1994). *Müzik Eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Zeidner, M. (1998). *Test-anxiety: The state of the art*. New York: Plenum Publishing Corporation.
[Online]